

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

એમ. એસ. એલ. પાટીલ, એએસટીટી. વન્યના સંરક્ષક,

સોલાપુર (મહારાષ્ટ્ર) વિ.

વિ.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિ.

ઓક્ટોબર ૨૩, ૧૯૯૬

(કે. રામાસ્વામી અને જી. બી. પટનાયક, ન્યાયમૂર્તિ)

સેવા કાયદો:

સીધી ભરતી કરનારાઓ અને બઢતી મેળવનારાઓ વચ્ચેની પરિષ્ઠતા— નિર્ધારિત ગુણોત્તર ૧:૧ છે. નિયત હિસ્સા કરતાં વધુ નિમણૂક પામેલા બઢતી મેળવનારાઓને સેવાની સંપૂર્ણ લંબાઈ ન મળી શકે—તેમને નિયમો અનુસાર પરિષ્ઠતાની ચાટીમાં મુકવામાં આવે છે—બઢતી મેળવનારાઓને સીધી ભરતી માટે અનામત હોદ્દામાં પ્રવેશ મેળવવાનો કોઈ અધિકાર નથી—પ્રમાણસર ભરતી એ ભરતીની પદ્ધતિઓમાંની એક છે અને તે કરવી

જરૂરી છે તેથી આગળનો નિયમ લાગુ પડતો નથી-નાગરિક સેવાઓ (વરિષ્ઠતાનું નિયમન) નિયમો, ૧૯૮૨.

કે. સી. જોશી અને અન્ય વિ.યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ અન્ય, એ.આઈ.આર. (૧૯૯૧) એસ.સી. ૨૮૪ અને એ.એન. સહગલ વિ. રાજે રામ શ્યોરાન, [૧૯૯૨] સુપ્રી.૧ એસ.સી.સી. ૩૦૪ પર આધાર રાખ્યો હતો.

ઈન્દ્ર સાહની વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, [૧૯૯૨] સુપ્રી.૩ એસ. સી. સી. ૨૧૭, વિશિષ્ટ.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય વિ.સંજય ઠાકરે અને અન્ય, [૧૯૯૫] સુપ્રી.૨ એસ. સી. સી. ૪૦૭ લાગુ પડે છે અને તેને ફરીથી ખોલવાની જરૂર નથી.

સીવીલ અપીલીય હકૂમત :૧૯૯૬ની વિશેષ રજા અરજી (સી) નંબર ૧૭૯૧૩/ ૧૯૯૬

ઓ.એ.નં ૮૩/૧૯૯૬ માં મહારાષ્ટ્ર વહીવટી ટ્રિબ્યુનલના ૨૬.૪.૧૯૯૬ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અરજદાર-પોતે જાતે

રાજુ રામચંદ્રન, એમ. ડી. અડકર, પી. કે. મલિક, એસ. ડી. સિંહ અને કુમાર પરિમલ એસ. એલ. પી. (સી) નંબર ૧૭૮૧૮/૯૬ માં અરજદાર માટે.

અમલીકરણ પક્ષ માટે એલ. એન. રાવ અને એસ. યુ. કે. સાગર.કોર્ટનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

કોર્ટ દ્વારા નીચે મુજબનો આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો:

અમારા વિદ્વાન ભાઈઓ ન્યાયમૂર્તિ એન. પી. સિંહ અને ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. મજમુદાર દ્વારા ૧૬ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૬ના રોજ પસાર કરાયેલા આદેશ દ્વારા, આ બાબતો હેઠળ આ બેન્ય સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હતા, કારણ કે આ અદાલત દ્વારા આ વિવાદનો નિર્ણય પહેલેથી જ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં અમારામાંથી એક, કે. રામાસ્વામી, જે. સભ્ય હતા, એટલે કે., મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય અને અન્ય વિ.સંજય ઠાકરે અને અન્ય. [૧૯૯૫] સુપ્રી.૨ એસસીસી ૪૦૭.આ કેસો વહીવટી ટ્રિબ્યુનલ, બોમ્બેના અરજી નંબર ૮૩/૯૬ વગેરેમાં ઉપરોક્ત ચુકાદાને ફગાવી દેવાના સામાન્ય આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે.

શ્રી એમ. એસ. એલ. પાટિલે, વ્યક્તિગત રીતે હાજર રહેલા પક્ષે પાંચ દલીલો કરી છે, એટલે કે, નિયમો અનુસાર સંયુક્ત પરિષ્ઠતા નિયમિત નિમણૂક અથવા બઢતીની તારીખથી જાળવવાની હતી.નિયમો અનુસાર, અરજદારની નિમણૂક સીધી ભરતીની નિમણૂક પહેલાં કરવામાં આવી હતી.તેથી, સહાયક વન સંરક્ષક તરીકે તેમણે આપેલી સમગ્ર સેવાને તેમની પરિષ્ઠતા જાળવવા માટે ટેગ કરવાની જરૂર છે.જો એમ માનવામાં આવે તો, તેઓ સીધી ભરતી કરતા પરિષ્ઠ હશે.તેથી, તેઓ બઢતી પામેલા લોકો પર ક્રૂર કરી શકતા નથી.એવી પણ દલીલ કરવામાં આવે છે

કે સીધી ભરતીનો અપૂરતો નિયત હિસ્સા આગળ ધપાવી શકાતો નથી.તેઓ ઇન્દ્ર સાહની વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [૧૯૯૨] સુપ્રી.૩ ૨૧૭. મંડલનો કેસ તરીકે ઓળખાય છે.નિયમો અનુસાર તેમની ભરતી કરવામાં આવી ન હતી.તેમણે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે તેમને અગાઉની કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યા ન હતા, જે ઉપરોક્ત ચુકાદામાં પરિણમી હતી.તેથી, આ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન છે.તેમણે એવી પણ દલીલ કરી હતી કે આ કેસમાં ત્રીજો સામાવાળા સીધી ભરતી કરનાર છે અને તેણે ઘણી ભૌતિક હકીકતો છુપાવી છે જેના કારણે આ અદાલત દ્વારા ખુદો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો.કેટલાક બઢતી પામેલા લોકો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી રાજુ રામચંદ્રને દલીલ કરી હતી કે અગાઉના કેસમાં, આ અદાલતે ચુકાદાના ફકરા ૯માં ખાસ ઉલ્લેખ કર્યો છે કે બઢતી પામેલા લોકોની નિમણૂકના રેકૉર્ડ પર ચોક્કસ સામગ્રી મૂકવામાં આવી નથી., તેમની બઢતી આકસ્મિક હતી કે નહીં. નિયત હિસ્સાના નિયમો સીધી ભરતી કરનારાઓ અને બઢતી પામેલાઓ વચ્ચે વિભાજિત કરવામાં આવ્યા હતા.નિયમો, ૧૯૮૨ હેઠળ પણ, તેની બીજી જોગવાઈ સરકારને પ્રમાણિત કરવાની સત્તા આપે છે કે સીધી ભરતી કરી શકાતી નથી.ટ્રિબ્યુનલમાં દાખલ કરાયેલા પ્રતિ-સોગંદનામામાં સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલા વલણને ધ્યાનમાં રાખીને કે ક્વોટાના કહેવાતા નિયમનો ભંગ કરવામાં આવ્યો છે, તે પ્રમાણિત કરવા સમાન હશે કે તેણે નિયમિત

ભરતી કરી નથી; પરિણામે, વરિષ્ઠતા પ્રાપ્ત કરે છે જેને નિયમિત બઢતીની તારીખથી ગણવી પડે છે.આમ, તેઓ સીધી ભરતી કરતા વરિષ્ઠ હશે.

આ દલીલોને ધ્યાનમાં રાખીને, જે પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે છે:શું આ અદાલતના ચુકાદાને અગાઉની કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર ન હોય તેવી કેટલીક વ્યક્તિઓના કહેવા પર પુનર્વિચારની બાંહેધરી આપતી કાયદાની કોઈ ભૂલ દ્વારા દૂષિત કરવામાં આવ્યો છે?તે નિઃશંક છે કે તેઓ તેમની અગાઉની અરજીમાં પક્ષકાર ન હતા પરંતુ આ અદાલતે કાયદાનો સામાન્ય સિદ્ધાંત નિર્ધારિત કર્યો છે, અને તેથી, તેઓ અગાઉની કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર હોય કે ન હોય, કાયદાનો સામાન્ય સિદ્ધાંત દરેક વ્યક્તિને લાગુ પડે છે, પછી ભલે તે અગાઉના આદેશમાં પક્ષકાર હોય કે ન હોય.તે વિવાદમાં નથી કે સીધી ભરતી અને બઢતી માટે નિર્ધારિત ગુણોત્તર છે, એટલે કે ૧:૧.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, દર ૧૦૦ ખાલી જગ્યાઓ માટે બઢતી મેળવનારાઓ માત્ર ૫૦ ખાલી જગ્યાઓ માટે હકદાર છે.તે વિવાદમાં નથી કે આ બઢતીઓને ક્વોટા કરતાં વધુ બઢતી આપવામાં આવી છે.તે સંજોગોમાં, તે સ્થાયી કાયદો છે કે નિયત હિસ્સા કરતાં વધુ નિમણૂક પામેલા બઢતી પામેલા લોકો નિયમો અનુસાર વરિષ્ઠતામાં ફિટ થઈ શકતા નથી.સંબંધિત નિયત હિસ્સામાં બઢતી પામેલા અથવા સીધી ભરતી કરનારાઓની નિમણૂક કઈ તારીખે થઈ તે નોંધની બાબત છે અને આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદા અનુસાર વરિષ્ઠતા નક્કી કરવી જરૂરી છે.આ અદાલતના ઘણા ચુકાદાઓમાં, હવે તે નિશ્ચિતપણે નક્કી કરવામાં

આવ્યું છે કે માત્ર એ હકીકતને કારણે કે રાજ્ય સરકાર તેની નિષ્ક્રિયતાને કારણે સીધી ભરતી કરી શકી નથી, તે કહી શકાતું નથી કે ક્વોટાના નિયમને તોડી નાખવામાં આવ્યો છે.તેથી, જ્યારે અને જ્યારે સીધી ભરતી કરવામાં આવે છે, ત્યારે સીધી ભરતી કરનારાઓ સંબંધિત નિયત હિસ્સામાં નિયમો અનુસાર નિર્ધારિત ગુણોત્તર અને વરિષ્ઠતા અનુસાર તેમના માટે અનામત ખાલી જગ્યાઓમાં તેમની વરિષ્ઠતા મૂકવા માટે હકદાર છે.તેવી જ રીતે, જ્યારે બઢતી પામેલાઓને તેમના નિયત હિસ્સા કરતાં વધુ નિયમો અનુસાર બઢતી આપવામાં આવી, ત્યારે આ અદાલતે કે. સી. જોશી એન્ડ ઓર્સ વિ.યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ ઓઆરએસ. [એ. આઈ. આર. ૧૯૯૧ એસ. સી. ૨૮૪] ત્રણ માનનીય ન્યાયાધીશોની બેન્ચ હોવા છતાં, નિયત હિસ્સા કરતાં વધુ બઢતી મેળવનારાઓને તેમની બઢતીની સંબંધિત તારીખોથી વરિષ્ઠતા આપી શકાતી નથી.તેમને માત્ર તે જ તારીખોથી ધ્યાનમાં લેવા પડશે કે જેના પર તેમનો સંબંધિત ક્વોટા ઉપલબ્ધ છે.એ જ નિર્ણયનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું અને એ. એન. સહગલ વિરુદ્ધમાં પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું. રાજે રામ [૧૯૯૨] સુપ્રી.૧ એસસીસી ૩૦૪. આ સંજોગોમાં, અમને નથી લાગતું કે આ અદાલતના ચુકાદાને કાયદાની કોઈપણ ભૂલ દ્વારા પુનર્વિચારણા માટે દૂષિત કરવામાં આવે છે.નિયમ ૪, બીજો પરંતુક પણ આ કેસમાં તથ્યોને લાગુ પડતો નથી.નિયમ ૪ વરિષ્ઠતાને ધ્યાનમાં લે છે અને બીજો પરંતુક જણાવે છે કે જ્યારે ભરતી કરી શકાતી નથી,

ત્યારે તેઓએ તે આધારને પ્રમાણિત કરવો પડશે કે જેના પર તે કરી શકાતી નથી અને ત્યારબાદ વરિષ્ઠતા નક્કી કરવી પડશે. હવે નિર્ધારિત કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને, નિયમો અનુસાર સીધી ભરતી ન કરવાના પ્રમાણપત્રની કોઈ સુસંગતતા નથી. આ કેસમાં આગળ વધારવાનો પ્રશ્ન, મંડલના કેસમાં નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો છે, તેમાં કોઈ અરજી નથી કારણ કે પ્રમાણમાં ભરતી એ ભરતીની એક પદ્ધતિ છે અને તે કરવી જરૂરી છે. બાકીની જગ્યાઓની ભરતી અનુગામી પ્રકાશન દ્વારા કરવી જરૂરી છે અને બઢતી મેળવનારાઓને સીધી ભરતી માટે અનામત પદમાં પ્રવેશ મેળવવાનો કોઈ અધિકાર નથી. મંડલના કેસની ચિંતાઓ અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને અન્ય પછાત વર્ગો માટે કલમ ૧૬ (૪) હેઠળ અનામત હોદ્દાઓને આગળ લઈ જાય છે, જેને આ કેસમાં કોઈ લેવાદેવા નથી. ગુણદોષના આધારે કેસની દલીલ કરવા માટે કેટલાક આધારો ઉપલબ્ધ હોવા છતાં, અગાઉના નિર્ણયમાં આ અદાલત દ્વારા મૂકવામાં આવેલા સ્થાયી કાયદાને ફરીથી ખોલવા માટે તે કોઈ આધાર નથી.

વિશેષ રજા અરજીઓ તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે.

જી.એન.

અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

*This judgment has been translated using AI Tool –
SUVAS.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.